

PYSÄYTTÄVÄ SELVIITYMISTARINA

äitini talossa



SHARI FRANKE

JOHNNY
Kniga

SUOMENTANUT SALLA VOUTILAINEN

SHARI FRANKE

äitini
talossa

Pysäyttävä selviytymistarina

SUOMENTANUT SALLA VOUTILAINEN

JOHNNY KNIGA
HELSINKI

Ensimmäinen painos

Copyright © 2025 by Shari Franke

Englanninkielinen alkuteos: *the house of my mother*

Gallery Books

An Imprint of Simon & Schuster, LLC

1230 Avenue of the Americas

New York, NY 10020

Published by arrangement with Ulf Töregård Agency AB.

Suomenkielisen laitoksen © Salla Voutilainen ja Johnny Kniga 2026

Sivun 247 sitaatti Psalmien kirjasta on vuoden 1992

Uudesta kirkkoraamatusta. Kirjan alun sitaatin Laulujen laulusta suomennos Salla Voutilainen.

Johnny Kniga

An imprint of Werner Söderström Ltd

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN: 978-952-362-356-9

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@kniga.fi



Jokaiselle, joka on joskus vaiennettu, joka on ollut yksinäinen tai jota on sumutettu tai hyväksikäytetty.

Olet vahvempi kuin uskotkaan.

Maalliset ja taivaalliset enkelit kannateltkoot sinua.

SISÄLLYS

JOHDANTO: viimeinkin	13
----------------------	----

OSA YKSI

maallisten ilojen puutarha

LUKU 1: sinetöidyt	19
LUKU 2: kyyneliä	26
LUKU 3: äiti ei ole kauhean kiva	29
LUKU 4: sisäinen raivo	36
LUKU 5: pioneerit	40
LUKU 6: rubyn raivo	47
LUKU 7: turvapaikka	51

OSA KAKSI

narrien alus

LUKU 8: tähteyden synty	61
LUKU 9: pienokainen kiipeää pois pinnasängystä	65
LUKU 10: realiteettiremppe	71
LUKU 11: teinivaikuttaja	76
LUKU 12: en usko, että äiti rakastaa minua	86
LUKU 13: kärähdys	93
LUKU 14: äidin pikku draamakuningatar	98
LUKU 15: miljoona seuraajaa	106

OSA KOLME

silmänkääntäjä

LUKU 16: käärme paratiisissa	121
LUKU 17: conneXions-kultti	129
LUKU 18: eristystoimenpiteitä	137
LUKU 19: kohti itseinho-olympialaisia	141
LUKU 20: likapyykkiä	144
LUKU 21: jodi käskee	150
LUKU 22: polttakaa ja joutukaa kadotukseen	156
LUKU 23: tottelevainen pikku kuhhuri	165
LUKU 24: paholainen makuuhuoneessa	172

OSA NELJÄ

paholaisten saartamat

LUKU 25: yhdeksäs matkustaja	179
LUKU 26: hengessä ja totuudessa	182
LUKU 27: saastainen, häpeällinen, pilalla.	191
LUKU 28: kiitollinen	196
LUKU 29: helvetin kulkuset	203
LUKU 30: lapsilla ei ole oikeutta taianomaiseen lapsuuteen	207
LUKU 31: myrkytetty kaivo	213
LUKU 32: paranemisen oraatiot	218
LUKU 33: sätkynukkeja ja mestareita	222
LUKU 34: isän näköisversio	227
LUKU 35: apupaketti	235
LUKU 36: liehittely	242
LUKU 37: välienselvittely	247

OSA VIIISI

lankeemus

LUKU 38 : kaikukammio	259
LUKU 39 : oikeusjärjestelmän orvot	263
LUKU 40: mamin mausoleumi	266
LUKU 41: ei kenenkään tytär	270
LUKU 42: rikosdokkareita	282
LUKU 43: äitini talossa	291
LUKU 44: muistojen sormukset	294
LUKU 45: kaikkien nähtävillä	300
LUKU 46: oma koti kullan kallis	306
LUKU 47: tuomiopäivä	309
LUKU 48: rubyn päiväkirja	316
LUKU 49: se päättyy tähän	320
EPILOGI: seitsemän matkustajaa	327
KIIITOKSET	331

*Saisin ottaa sinut mukaani, saisin viedä sinut
äitini taloon – siellä hän opasti minua.*

LAULUJEN LAULU 8:2

JOHDANTO

viimeinkin

30. elokuuta 2023

Oli keskiviikko, uusi akateeminen lukuvuosi oli aluillaan, ja minä röhnötin opintosuunnitelmia ja ensimmäisen viikon lukutehtäviä pursuavan työpöydän ääressä. Pläräsin sivuja, mutta mieleni kieltäytyi tarttumasta sanoihin, ajatukseni kaarsivat koko ajan takaisin viiteen sisarukseeni.

Olin kuullut heidän äänensä ja nähnyt heidän kasvonsa viimeksi vuosi sitten, ja ajatus pikkusisaruksistani jumissa siinä talossa oli jäytää minut elävältä. Yritin vaikka mitä, mutta lukemattomista puhelinsoiroista ja epätoivoisista aneluista huolimatta tuntui mahdottomalta saada heidät turvaan.

Puhelin soi, näytöllä vilkkui naapurimme nimi. Sydämeni jätti väliin yhden lyönnin, koska jokainen soitto tältä naapurilta oli kuin pelastusköysi. Se tarkoitti ajantasaista tietoa lapsista. Tarkoitti heidän olevan vielä elossa.

”Shari, poliisit ovat äitisi talolla!” Sanat purskahtivat ulos kaiuttimesta, tervehdykselle ei ollut aikaa. ”Niillä on aseet esillä, aikovat murtaa oven!”

Sydäntä kouraisi, kun mieleeni tulvi hirvittäviä kuvia. Näin sieluni silmin, kuinka kasvottomat univormupukuiset hahmot kantavat pieniä ruumissäkkejä ulos äitini talosta.

Nyt se on tapahtunut, minä ajattelin. He ovat kuolleet.

Nappasin avaimet ja syöksyin liikkeelle, päässä pyöri. Ajo-matka opiskelija-asunnoltani lapsuudenkotiini Springvillen kestää yleensä kaksikymmentä minuuttia, mutta tänään se oli paniikkiin puristettu ääisyys.

En ollut käynyt talossa sen jälkeen, kun Ruby vuotta aikaisemmin kielsi minut. Ruby, itsenimitetty äitiyden pyhimys. Ruby, joka muutti elämäni surrealistiseksi *Truman Show*'ksi sosiaalisen median opetuslapsiaan varten. Ruby, joka oli koko elämämme ajan alistanut minut ja minun sisarukseni kieroutuneelle tulkin-nalleen rikoksesta ja rangaistuksesta – kunnes Jodi tuli mukaan kuvioihin ja lisäsi regüimiin uudenlaista, pelottavaa sadismia.

Jodi. Meidän perheemme ikioma kulttijohtaja, väärä profeeta, joka pyyhkäisi elämäämme kuin pyörremyrsky ja muutti äidin liehakoivaksi, umpirakastuneeksi akolytyiksi, joka ryysti Jodin jokaisen kahelin lausahduksen kuin se olisi ollut pyhää vettä. Isä oli ollut ankkurimme, mutta hänet oli karkotettu, joten Ruby ja Jodi saivat hallita esteettä neljää nuorinta pikkusisarustani, jotka asuivat edelleen heidän kanssaan.

Ajoin Springvillen tuttujen teiden läpi navigoiden esikaupunki-alueen hiljaisuudessa aivan liian tutuksi tulleen vihan jäytässä sisuskalujani. Miksi kukaan ei tiennyt mitään lapsista? Miksi heidät oli otettu pois koulusta? Miksei kukaan suojellut heitä?

Minä ja huolestuneet naapurit olimme tehtailleet lukematomia ilmoituksia lastensuojeluun ja muille viranomaisille. Olin kertonut hädästäni kaikille jo vuoden ajan. Mihinkään toimiin ei silti ollut ryhdytty, vaikka varoitusmerkit olivat silmiinpistäviä. Häätähuudot kaikuivat kuuroille korville, ja järjestelmä, jonka

olisi pitänyt suojella sisaruksiani, jätti heidät harhoista ja rajattomasta vallasta päihtyneen naiskaksikon armoille.

Käännyin uneliaalle kotikadullemme ja kohtasin sotatanteen. Poliisin partioautot muodostivat välkkyvien valojen barrikadin. SWAT-joukot vaanivat etupihalla. Naapurit olivat kerääntyneet kävelytielle kasvoillaan pelkoa ja hurmaa.

Kun nousin autosta, eteeni astui kivikasvoinen poliisi. ”En voi päästää sinua pidemmälle.”

”Mutta tuo talo on minun kotini!” minä anelin. ”Entä sisarukseni, ovatko he turvassa? Missä he ovat?”

Radiosta erottuva puhe häرنäsi minua. Kuulinko veljeni nimen?

”Kiltit”, minä pyysin. ”Voiko joku kertoa mitä tapahtuu?”

Meitä lähestyi toinen poliisi, joka puhui hätäisesti.

”Anteeksi, osaisitko kertoa, minkälainen talo on sisältä? Onko tallelokeroita? Aseita?”

Kerroin kyyneliä läpi, mitä hän halusi tietää: seitsemän makuuhuonetta, kuusi kylpyhuonetta, joissa aikoinaan tungenksimme peilin edessä, jokunen ase lukkojen takana, ruokakomero, jonka turvin selviäisi maailmanlopusta. Jokainen huone huokui menneisyyden haamuja.

Sitten kaaos purskahti valloilleen. Ovijunta iski etuoven säpäleiksi. Poliisit hyökkäsivät taloon kuin kiukkuiset herhiläiset. Seisoin katsomassa paikalleni jähmettyneenä.

Jumala kiltti. Anna heidän olla elossa, rukoilin.

Päähäni pulpahti epätodellinen ajatus. Tämä hetki, perheeni hulluuteen vajoamisen kliimaksi, oli dokumentoitava, talletettava ja jaettava sosiaaliseen mediaan. Aivan niin kuin jokainen pakotettu hymy ja jokainen lavastettu täydellisyyskin oli jaettu.

Otin puhelimen esiin, ja käteni olivat vakaat minua ympäröivästä mielettömyydestä huolimatta.

Rajaa kuva. Klik.

Kuvateksti kirkastui mielessäni, yksi sana kantoi vuosien painon:
VIIMEINKIN.

Lataa Instagramiin. Jaa.

Painajainen syntyi sosiaalisessa mediassa, siellä se saisi kuollakin.

O S A Y K S I



maallisten
ilojen
puutarha

LUKU I

sinetöidyt

Minulla on toistuva uni. Se alkaa aina hyvin kauniina. Silmäkantamattomiin jatkuvat kumpuilevat niityt kylpevät taivaallisessa valossa. Ylitseni pyyhkäisee syvä rauha, kun tajuan, että tämän on oltava taivas. Maallinen matkani on päättynyt.

Maisema muuttuu, se on tuttu mutta yliluonnollinen. Huomaan kaukaisuudessa edesmenneitä rakkaitani, heidän kasvonsa loistavat. Liikun painottomana ja vailla taakkaa heitä kohti, sy-leilen heitä ilon kynelet silmissäni. *Tämä on paratiisi*, ajattelen. *Täällä on rauha.*

Sitten näen silmät. Kylmä ja taipumaton katse porautuu minuun voimalla, joka on muinainen kuin tähdet. Se on hän. Ruby.

Yhtäkkiä Jumalan ääni jylisee ympärilläni ja vavisuttaa taivasta perustuksia myöten.

”Lapseni, olit väärässä uhmatessasi äitiäsi!”

Hätkähdän hereille sydän takoen, eikä kauhu hälvene heti – enkö vapaudu hänestä koskaan, enkö edes tuonpuoleisessa?



Minun äitini, Ruby Griffiths, syntyi Utahin Loganissa tammi-kuun 18. päivänä vuonna 1982 viisilapsisen perheen esikoiseksi Chad ja Jennifer Griffithsille, joiden perheet olivat olleet sukupolvien ajan hartaita Myöhempien aikojen pyhien Jeesuksen Kristuksen eli MAP-kirkon jäseniä.

Rubyn ollessa pieni perhe muutti utahilaiseen pikkukaupunkiin nimeltä Roy, jossa MAP-kirkko väritti lähes kaikkia elämän osa-alueita. Tiiviissä mormoniyhteisössä päivät pyörivät pyhien kirjoitusten, puhtaan elämäntavan ja ennen kaikkea perheen ympärillä. Onhan perhe sentään meidän uskomme kulmakivi.

Konservatiivisessa kodissa ja sisarusparven vanhimpana Rubyn lapsuutta ei määrittänyt leikki vaan vastuu, ja hänen tehtäväkseen lankesi auttaa pikkusisarusten kasvatuksessa. Minun on helppo kuvitella, kuinka nuori Ruby ryhdikkäästi ja määrätietoisin ottein navigoi perheensä odotusten keskellä täynnä oikeamielisyyttä, odotti innokkaasti aikaa, jolloin hänellä olisi oma perhe, ja herkkuteli ajatuksella, että saisi viimeinkin itse päättää säännöistä ja muovata kodistaan juuri sellaisen kuin tahtoi. Rubylle äitiys ei ollut ainoastaan tuleva rooli, vaan tavoitteiden multihuipentuma, jota hän oli aina halunnut enemmän kuin mitään muuta.

Rubyn tapainen äitiyden kunnioittaminen ei ole lainkaan harvinaista MAP-teologiassa, jolla minutkin kasvatettiin. Meidän uskossamme äidiksi tuleminen on korkeimman asteen hengellinen kutsumus, mahdollisuus jäljitellä jumaluutta ja osallistua luomisen suureen kuvaelmaan. Kenties siksi Ruby ei kokenut äitiyden fyysisyyttä, raskauteen liittyvää epämukavuutta ja repivää synnytyskipua selätettävänä esteinä eikä kärsittävinä taakkoina. Ne olivat pikemminkin pyhiä koetuksia, tilaisuus osoittaa horjumatonta uskoa Jumalan suunnitelmaan ja turvata

oma taivaspaikka tuonpuoleisessa pyhitettyjen esivanhempien rinnalta, jotka olivat kulkeneet saman polun ennen häntä.

Heti kun Ruby täytti kahdeksantoista, pamahti starttipistooli ikuiseen ylistykseen tähtäävän kisan alkamisen merkiksi, ja minun äitini aloitti elämäntehtävänsä eli maallisen kotinsa ja samalla taivaallisen kartanonsa kansoittamisen.

Ensin tarvittiin kuitenkin aviomies.

Vuonna 2000 kahdeksantoistavuotias Ruby astui Utahin osavaltionyliopiston kampukselle mielessään yksi asia: miehenmetsästyks. Ruby oli valinnut pääaineekseen kirjanpidon, mutta hänelle yliopistossa ei ollut missään vaiheessa kyse opiskelusta. Siinä oli kyse kumppanin löytämisestä, jotta hän voisi mennä naimisiin, perustaa perheen ja alkaa täyttää pyhää tehtäväänsä ja vähän äkkiä.

Ruby hahmotteli värikoodatulle unelmakartalle, millaisen miehen haluaisi. ”12–13 cm pidempi kuin minä.” ”Komea.” ”Velaton auto.” ”Insinööri.” (Rubyn isä oli insinööri, ja Rubya ehkä viehätti ajatus, että historia toistaa itseään.) Lienee sanomattakin selvää, että ihannemiehen oli oltava harras mormoni.

Tässä vaiheessa kuvaan astuu isäni, Kevin Franke: kaksikymmentäkaksivuotias, Rubya neljä vuotta vanhempi kampuksella asuva viimeisen vuoden opiskelija, jonka yhdyskuntatekniikan tutkinto oli lähes valmis ja joka oli mitä suurimmissa määrin mormonismien tulos. Hän oli melkein kolmetoista senttiä pidempi kuin Ruby (rasti ruutuun), hänellä oli vahva leukalinja (toinen rasti komeudesta), ja hänen terävä älynsä ja kunnianhimonsa viittasivat lupaavaan tulevaisuuteen.

Lisäksi hän vaikutti todella... kivalta. Vilpittöntyä kiltteyttä huokuva Kevin oli balsamia Rubyn vimmaiselle mielenlaadulle. Ruby ei halunnut valtataistelua, hän tarvitsi sen sijaan sopivan rennon tyyppin, joka antaisi liikoja vastustelematta hänen ottaa

ohjat, perämiehen, joka tyytyisi siihen, että Ruby navigoi alusta tällä yhteisellä matkalla, mutta joka maksaisi laskut ja antaisi Rubyille hänen kaipaamansa lapset.

Kevin oli syntynyt Utahin Ogdenissa 9. lokakuuta vuonna 1978, hän oli seitsenhenkisen sisarusarjan nuorin ja kokonaiset kaksitoista vuotta nuorempi kuin nuorin isoveljensä. Koska Kevin saapui niin myöhään, hän oli eräänlainen erikoisuus; siinä missä hänen sisaruksensa luovivat jo lukiossa ja pidemmälläkin, Kevin vasta harjoitteli kengännauhojen solmimista, seikkaili naapurustossa päivät pääksytysten ja katsoi televisiosta urheilua vanhempiensa valvovan silmän alla, joille se kaikki oli jo tuttua.

Kevinin äiti ei välittänyt kokkaamisesta eikä leipomisesta, vaan elämä pyöri valmisaterioiden, television ja uskon keskustelujen ympärillä. Perheessä suhtauduttiin elämään melko rennosti eikä sääntöjä ollut paljon, ja leppoisa kasvuympäristö muovasi Kevinistä lempeän, vakaan miehen.

Kevin oli Rubyn tapaan päättänyt löytää itselleen sielunkumppanin, tulevan äidin lapsille, jotka hän halusi kasvattaa Jumalan sanassa. Hän oli kuitenkin tullut yliopistoon oppimaan ja turvaamaan tulevaisuutensa, eikä hänellä ollut mitään kiirettä tavata vaimoaan. Ei ainakaan ennen kuin hänen katseensa lankei Rubyyn.

Kevin näki Rubyn ensin tämän pörrätessä ympäri huonetta kampuksella järjestetyn tervetuliaisviikon hot dog -tapahtumassa. Ruby, kiistaton kuningatarmehiläinen, lennähti miehen luota miehen luokse, ja hänen flirttaileva itsevarmuutensa ylitti kaiken, mitä Kevin oli aikaisemmin nähnyt. Sekin oli eduksi, että Ruby oli luonnollisen kaunis vaaleaverikkö, jolla oli häikäisevä hymy ja siro ruumiinrakenne – Ruby oli juuri Kevinin tyyppiä.

Ruby auditoi potentiaalisia aviomiehiä järjestelmällisesti kuin elokuvan pääosaa roolittava ohjaaja, ja Kevin aavisti, että aika oli

NUOREN NAISEN ROHKEA KUVAUS
JULMISTA KOTIOLOISTA JA VAROITUS
SOMEMAAILMAN VARJOPUOLISTA.

Miljoonat seurasivat vuosia yhdysvaltalaisen suurperheen arkea YouTubeissa. Kanavalla perheen elämä näyttäytyi lämminhenkisenä ja idyllisenä, mutta todellisuus kameran takana oli toisenlainen. Lapset elivät ankarassa kontrollissa ilman minkäänlaista yksityisyyttä.

Kun perheen äiti ystävystyi hyvinvointivalmentajan kanssa, tämän kulttimaiset opit veivät perheen yhä syvemmälle pahoinvoinnin kierteeseen. Vuonna 2023 äiti ja valmentaja pidätettiin epäiltynä törkeästä lasten pahoinpitelystä.

Kirjassaan *Äitini talossa* perheen vanhin tytär Shari Franke paljastaa järkyttävät olosuhteet, joissa hän ja hänen sisaruksensa kasvoivat, ja kuvaa matkaansa kohti vapautta ja toipumista.

Utahissa Yhdysvalloissa kasvanut Shari Franke on vanhin kuudesta lapsesta, joiden elämää seurattiin suosituilla 8 Passengers -YouTube-kanavalla.



Kansi: David Gee

Kannen kuva: Phillip Istomin